

**I FEEL
SLOVENIA**

**SLOVENŠKA
TURISTIČNA
ORGANIZACIJA**

www.slovenia.info

Univerza v Ljubljani

**EKONOMSKA
FAKULTETA**

RCEF

Inštitut za turizem

INDEKS TURISTIČNEGA ZAUPANJA 2009 - 2

Ekonomski rezultati in priložnosti slovenskega turizma

**Prof. dr. Tanja Mihalič
Asist. Kir Kuščer, univ. dipl. ekon.**

INDEKS TURISTIČNEGA ZAUPANJA ZA SLOVENIJO DOSEGEL DNO?

Zaupanje v razvoj slovenskega turizma je upadlo skoraj med vsemi akterji slovenskega turizma in vse napovedi še vedno ustrezajo recesijskim pričakovanjem ter so pod 100, ki označuje normalno poslovanje. Vendar lahko zaznamo prve znake optimizma, saj so napovedi za prihodnje štiri mesece višje od ocen za pretekle štiri mesece (razlika 9 točk ITZ) in skoraj izenačene z napovedmi iz četrtega kroga anketiranja (razlika 3 točke ITZ).

Ponavljajoča negativna odstopanja med napovedmi in kasnejšimi ocenami poslovanja lahko nakazujejo, da so slovenski turistični managerji pri napovedih za naprej premalo pesimistični. Potem ko ocenjujejo dejanske rezultate za preteklo razdobje, so njihove ocene nižje od napovedi. Tudi primerjalna analiza z ocenami panela turističnih strokovnjakov UNWTO za svet in za Evropo pokaže, da so evropski in svetovni kolegi bolj pesimistični.

Vendar pa statistični podatki za preteklo obdobje januar–april 2009/08 opravičujejo pesimizem. V Sloveniji so prihodi turistov upadli za 5 odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta, prenočitve so upadle za 4 odstotke. Upad turističnega prometa je predvsem posledica upada prihodov in prenočitev tujih turistov (9,5 in 9,8 odstotka). Prihodi in prenočitve domačih turistov izkazujejo rast (1,2 in 2,7 odstotka) (SURs, 2009).

Hkrati pa se je mednarodni turizem na svetovni ravni v obdobju januar–april 2009 v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta, zmanjšal za 3 odstotne točke več kot slovenski turizem (domači in tuji), to je za 8 odstotkov. Destinacije po vsem svetu so v teh štirih mesecih skupno zabeležile 247 milijonov mednarodnih turističnih prihodov, precej manj kot v tem obdobju v 2008 (269 milijonov). Zaradi sprememb v izgledih je UNWTO popravil napovedi za celo leto 2009. Upoštevajoč rezultate prvih štirih mesecev 2009 in trenutnih tržnih pogojev je pričakovan upad mednarodnega turizma med 4 in 6 odstotki v letu 2009, saj je predvidena umiritev negativnega trenda tekom leta.

V Evropi se je mednarodni turizem v obdobju januar–april 2009 zmanjšal za 10 odstotkov, kar je kar za 5 odstotnih točk več kot v Sloveniji. Visok padec je posledica recesije na večini emitivnih trgov od konca leta 2008. Poleg tega je na emitivni turizem drugega največjega trga (Velika Britanija) vplivala depreciacija funta (UNWTO, 2009).

Dejavniki, ki trenutno delujejo v smeri upada turističnega povpraševanja, so splošno poznani. Vprašanje pa je, zakaj Slovenija beleži manjši upad kot druge destinacije v Evropi. Kaj o tem menijo slovenski turistični strokovnjaki, pišemo v nadaljevanju (stran 5).

Indeks turističnega zaupanja

Svetovna turistična organizacija (UNWTO¹) od leta 2003 izračunava Indeks turističnega zaupanja, ki vsebuje svetovne in regionalne izračune. Na osnovi tako zbranih podatkov ni mogoče oceniti, kakšno je zaupanje v razvoj turizma v Sloveniji. To omogoča slovenski Indeks turističnega zaupanja, ki ga od 1. 1. 2008 izračunava Inštitut za turizem Ekonomske fakultete (ITEF) Univerze v Ljubljani v sodelovanju s Slovensko turistično organizacijo (STO). Pričujoče poročilo vsebuje rezultate petega kroga anketiranja, ki predstavlja podlago za izračunavanje Indeksa turističnega zaupanja v Sloveniji. Metodologija prikazovanja rezultatov je enaka v vseh poročilih.

Krog anketiranja	Čas anketiranja	ITZ	Obdobje
Prvi – januarski	Januar 2008	Napoved	2008 Jan.–apr. 2008
		Ocena	2007 Sept.–dec. 2007
Drugi – majski	Maj 2008	Napoved	Maj–avg. 2008
		Ocena	Jan.–apr. 2008
Tretji – septembrski	September 2008	Napoved	Sept.–dec. 2008
		Ocena	Maj–avg. 2008
Četrti – januarski	Januar 2009	Napoved	2009 Jan.–apr. 2009
		Ocena	2008 Sept.–dec. 2008
Peti – majski	Maj 2009	Napoved	Maj–avg. 2009
		Ocena	Jan.–apr. 2009

¹ UNWTO – United Nations World Tourism Organization.

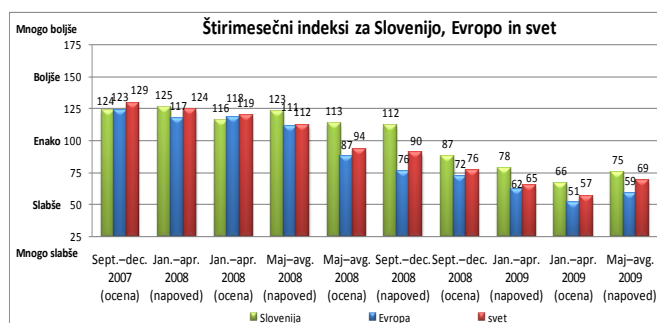
Primerjava ocen in napovedi z Evropo in svetom kaže manjši negativni vpliv na turistični sektor v Sloveniji.

Panel slovenskih turističnih strokovnjakov ocenjuje obdobje januar–april 2009 boljše (66), kot ga ocenjuje UNWTO-panel turističnih strokovnjakov na ravni sveta (57) in Evrope (51). Da se slovenski turizem bolje sooča z gospodarsko krizo, kaže tudi napoved za obdobje maj–avgust 2009, ki je prav tako višja s strani panela slovenskih turističnih strokovnjakov (75) kot s strani UNWTO-panela turističnih strokovnjakov na ravni sveta (68) in Evrope (59). Napovedi za obdobje maj–avgust 2009 so na vseh treh ravneh višje kot ocene obdobja januar–april 2009.

Ocena obdobja januar–april 2009 nižja od napovedi, pričakovanja za obdobje maj–avgust 2009 na ravni pričakovanj izpred štirih mesecev.

Vpliv finančne krize na turistično poslovanje še ne pojenja. V vseh krogih anketiranja predvidevanja presegajo kasnejšo oceno turističnega poslovanja istega obdobja v naslednjem krogu anketiranja. V četrtem krogu anketiranja je bila napoved obdobja januar–april 2009 najnižja (78), odkar se izračunava slovenski Indeks turističnega zaupanja. Ocena turističnega poslovanja v petem krogu anketiranja po izteku obdobja je še nižja (66). Turistično poslovanje v obdobju januar–april 2009 je s strani panela turističnih strokovnjakov ocenjeno kot slabše, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta.

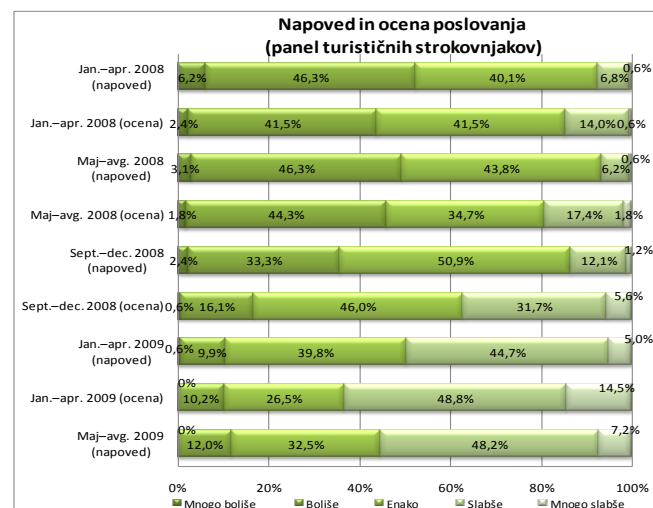
Napoved panela slovenskih turističnih strokovnjakov glede turističnega poslovanja v prihodnjem štirimesečnem obdobju maj–avgust 2009 je le malo nižja (75), kot je bila napoved za obdobje januar–april 2009 v četrtem krogu anketiranja (78). Očitno je padanje tako napovedi kot tudi ocen turističnega poslovanja skozi vse kroge anketiranja, napoved petega kroga anketiranja morda nakazuje, da se negativni trend umirja.

Vir: ITEF, 2009; UNWTO, 2009.

Struktura odgovorov v obdobju januar–april 2009 kaže visok odmik v napovedi in oceni, enako kot bi pričakovali za ta čas leta, saj je glede na napoved delež takšnih ocen manjši za tretjino (26,5 odstotka). Glede na napoved je viden precej večji delež ocen mnogo slabše (14,5 odstotka). Delež ocen slabše (48,8 odstotka) je le malo večji od napovedi (44,7 odstotka), delež ocen in napovedi boljše ostaja na enaki ravni (10 odstotkov), delež ocen in napovedi mnogo boljše pa je zanemarljiv.

V napovedi za obdobje maj–avgust 2009 je razvidno povečanje deleža ocen boljše in zmanjšanje deleža ocen mnogo slabše, kar bi pričakovali za ta čas leta, v primerjavi z oceno preteklega obdobja januar–april 2009.

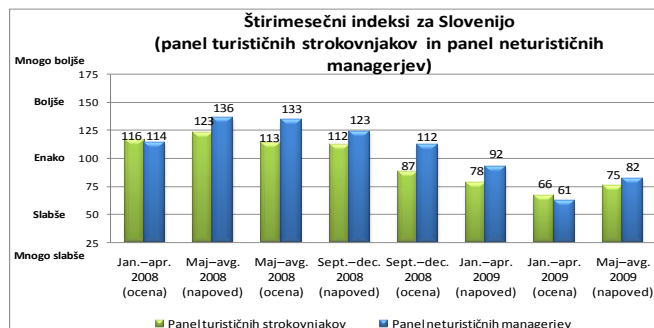

Vir: ITEF, 2009.

Ocene in napovedi panela turističnih strokovnjakov in panela neturističnih managerjev ne odstopajo več tako močno, kot so odstopale v preteklih krogih anketiranja.

Skozi celotno izračunavanje slovenskega Indeksa turističnega zaupanja je bil panel neturističnih managerjev precej bolj optimističen tako pri ocenah poslovanja v preteklih obdobjih kot tudi napovedih poslovanja v prihodnjih obdobjih. Mogoče je bilo trditi, da je panel neturističnih managerjev pri ocenah in napovedih turističnega poslovanja precej bolj pozitiven kot panel turističnih strokovnjakov. Pri oceni poslovanja v preteklem obdobju januar–april 2009 pa to ne velja več. Panel neturističnih managerjev (61) je prvič bolj pesimističen kot panel turističnih strokovnjakov (66). V panelu neturističnih managerjev je razvidna izredno velika razlika med napovedjo (92) in oceno (61) obdobja januar–april 2009.

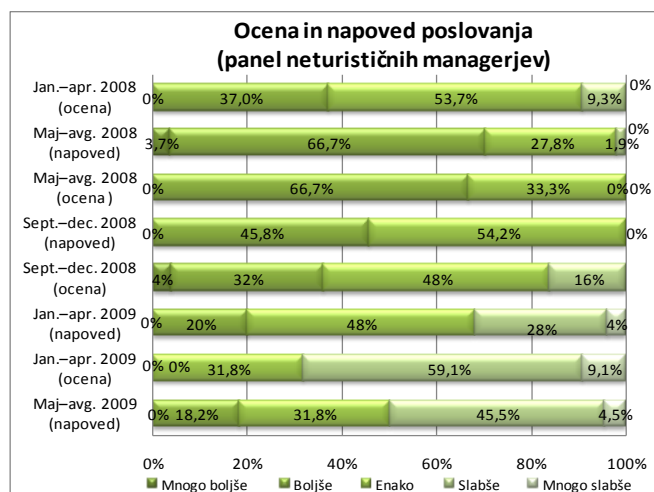
Pričakovanja za prihajajoče obdobje maj–avgust 2009 pa so s strani panela slovenskih turističnih strokovnjakov ponovno nižja (75), kot so pričakovanja panela neturističnih managerjev (82).

Vir: ITEF, 2009.

V primerjavi z napovedjo za obdobje januar–april 2009 je pri ocenah tega obdobja v panelu neturističnih managerjev značilen visok padec ocene boljše (z 20 odstotkov na 0 odstotkov) in ocene enako, kar bi realno pričakovali za ta čas leta (z 48 odstotkov na 31,8 odstotka). Značilno je več kot dvakratno povečanje deleža ocene slabše, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta (na 59,1 odstotka), v primerjavi z napovedjo (28 odstotkov) in povečanje deleža napovedi mnogo slabše (s 4 na 9,1 odstotka).

V napovedi turističnega poslovanja za obdobje maj–avgust 2009 je opazen približno enak delež napovedi boljše (18,2 odstotka) kot v napovedi za januar–april 2009 v četrtem krogu anketiranja. Delež ocen enako (31,8 odstotka) pa je enak kot pri oceni obdobja januar–april 2009 v petem krogu anketiranja. Delež napovedi slabše in mnogo slabše se je sicer zmanjšal v primerjavi z oceno preteklega obdobja, a kljub temu ostaja visok (45,5 in 4,5 odstotka).

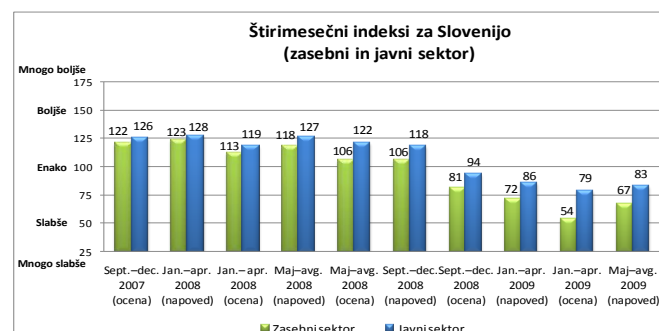

Vir: ITEF, 2009.

Ocena preteklega obdobja januar–april 2009 precej nižja v zasebnem sektorju, nižja je tudi napoved zasebnega sektorja za prihodnje obdobje maj–avgust 2009.

Strokovnjaki iz javnega sektorja v vseh petih krogih anketiranja podajajo višje ocene in napovedi poslovanja kot strokovnjaki iz zasebnega sektorja. Ocena obdobja januar–april 2009 je s strani zasebnega sektorja precej nižja (54), kot je bila napoved sektorja za to obdobje v četrtem krogu anketiranja (72). Ocena javnega sektorja je precej višja (79), a kljub temu nižja kot napoved sektorja za to obdobje v četrtem krogu anketiranja (86). Vidno je, da ocena v javnem sektorju manj odstopa od napovedi kot v zasebnem. Ocenitvi obeh sektorjev za obdobje januar–april 2009 sta nižji, kot so bile ocene in napovedi sektorjev v predhodnih obdobjih.

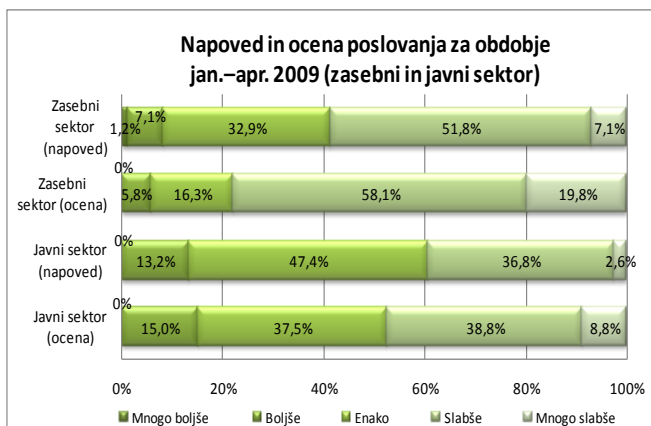
Napovedi za prihodnje obdobje maj–avgust 2009 so v zasebnem (67) nižje kot v javnem sektorju (83), vendar je razlika med sektorjema precej manjša kot pri oceni preteklega obdobja januar–april 2009.

Vir: ITEF, 2009.

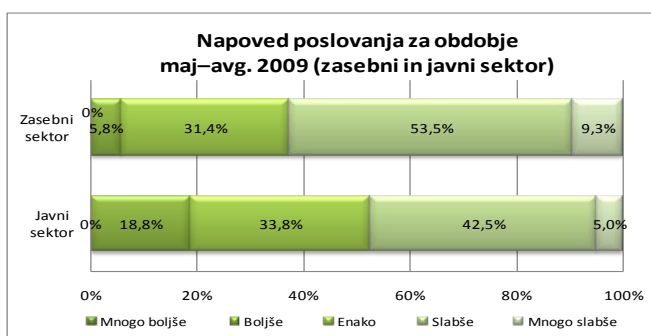
V obdobju januar–april 2009 je turistično poslovanje kot boljše, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta, ocenilo le 5,8 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja. Boljše poslovanje za to obdobje je v četrtem krogu anketiranja napovedalo 7,1 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja. Oceno boljše je podalo 15 odstotkov strokovnjakov iz javnega sektorja. Delež ocen boljše je torej narasel v primerjavi z napovedjo za isto obdobje v preteklem krogu anketiranja (13,2 odstotka). Izredno velik delež v strukturi ocene zasebnega sektorja zavzema ocena mnogo slabše (19,8 odstotka), delež napovedi mnogo slabše v preteklem krogu anketiranja je bil 7,1 odstotka. Javni sektor je manj pesimističen (8,8 odstotka ocen mnogo slabše), kljub temu je prisoten velik porast deleža mnogo slabše, saj je le 2,6 odstotka

anketirancev iz javnega sektorja v preteklem krogu anketiranja napovedalo mnogo slabše poslovanje. V rezultatih preteklih krogov anketiranja je v obeh sektorjih moč zaznati veliko odstopanje med napovedjo in kasnejšo oceno poslovanja obdobja v deležu ocen slabše. V petem krogu anketiranja razlike med napovedjo in oceno slabše niso tako velike, večjo razliko je moč zaznati med napovedjo in oceno mnogo slabše.

Vir: ITEF, 2009.

Da bo turistično poslovanje v obdobju maj–avgust 2009 boljše, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta, pričakuje 5,8 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja in 18,8 odstotka strokovnjakov iz javnega sektorja. Skozi vse pretekle kroge anketiranja se je pokazal trend padanja deleža napovedi boljše. Sprememba trenda je vidna pri napovedi za obdobje maj–avgust 2009 v javnem sektorju, delež napovedi boljše je v primerjavi z napovedjo kot tudi oceno za obdobje januar–april 2009 narasel. V zasebnem sektorju je moč zaznati večji delež napovedi mnogo slabše v primerjavi z napovedjo za januar–april 2009, vendar pa je delež ocen mnogo slabše v oceni tega obdobja v petem krogu anketiranja precej večji. V javnem sektorju je moč zaznati povečanje deleža napovedi slabše, ki ji protiutež predstavlja povečanje deleža napovedi boljše.

Vir: ITEF, 2009.

O Indeksu turističnega zaupanja

Metodologija izračunavanja in vsebinska struktura za izračun slovenskega Indeksa turističnega zaupanja sta prevzeti po UNWTO-indeksu turističnega zaupanja, ki ga izračunava UNWTO s pomočjo t. i. panela turističnih strokovnjakov (UNWTO Panel of Tourism Experts). S prenosom metodologije je zagotovljena standardizacija podatkov in primerljivost rezultatov slovenskega Indeksa turističnega zaupanja z evropskimi ter drugimi regionalnimi in svetovnimi izračuni (Mihalič, Kuščer, 2007).

Indeks turističnega zaupanja se računa na osnovi elektronske ankete, ki jo izvaja Inštitut za turizem Ekonomske fakultete (ITEF, 2008) Univerze v Ljubljani na vzorcu izbranih turističnih strokovnjakov iz javnega in zasebnega turističnega sektorja. Raziskava je prvič potekala konec leta 2007. Izvaja se vsake štiri mesece, kar omogoča ugotavljanje kratkoročne dinamike poslovanja v turističnem sektorju. Primerjajo se ocene poslovanja za nazaj in ocene pričakovanj za naprej, rezultati so prikazani tudi po posameznih ekspertnih skupinah oziroma sektorjih. Ti delni rezultati so predvsem ilustrativni, saj je število opazovanih enot manjše.

V poročilu so zajeti odgovori strokovnjakov s področja transporta, gospodarstva, destinacij ter vladnih in drugih organov. Sektorji dejavnosti so ločeni na zasebni in javni sektor. Zasebni sektor obsega dejavnost transporta za turistične namene, ponudnike nastanitvenih zmogljivosti in gostinstvo, turistične organizatorje ter turistične agencije in podjetja, katerih dejavnosti so svetovanje, raziskave in mediji. Javni sektor pa obsega dejavnost transporta za turistične namene, destinacije in LTO, predstavnike vladnega sektorja (ministrstva, regije, občine) ter svetovanje, raziskave in medije, ki sodijo v ta sektor.

Inštitut za turizem Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani želi stalno izboljševati panel turističnih strokovnjakov. Zanimani iz različnih turističnih sektorjev, ki v izračunavanju še ne sodelujete, ste vljudno vabljeni, da se elektronsko prijavite na naslov: itz@ef.uni-lj.si.

Štirimesečni Indeks turističnega zaupanja je izračunan na osnovi odgovorov panela turističnih strokovnjakov iz Slovenije na naslednji vprašanji:

- *Kako ocenjujete turistično poslovanje v vaši destinaciji oziroma poslu za pretekle štiri mesece v primerjavi s tem, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta?*

- *Kako ocenjujete turistično poslovanje v vaši destinaciji oziroma poslu za prihodnje štiri mesece v primerjavi s tem, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta?*

Lestvica ocenjevanja je vnaprej določena; mnogo slabše (0), slabše (50), enako (100), boljše (150) in mnogo boljše (200). Panelu turističnih strokovnjakov sta bili postavljeni tudi vprašanji: kateri so bili/kateri bodo glavni dejavniki razvoja turizma v preteklih/prihodnjih štirih mesecih? Vsebino poročila sestavljajo tudi odgovori panela na ti dve vprašanji.

Enkrat na leto (decembra/januarja) se anketi doda tudi vprašanje ocene turističnega poslovanja preteklega leta in predvidenega turističnega poslovanja za prihodnje leto. Letni Indeks turističnega zaupanja je izračunan na osnovi odgovorov panela turističnih strokovnjakov iz Slovenije na prav ti dve vprašanji, ki pa se nanašata na obdobje enega leta. Odgovarjajo tudi na vprašanji o glavnih dejavnikih razvoja v preteklem in prihodnjem letu.

Vzorec petega kroga anketiranja

V petem krogu ocenjevanja Indeksa turističnega zaupanja smo k sodelovanju povabili 500 turističnih strokovnjakov (ITEF, 2008; ITEF, 2009), odgovorila je tretjina. Velikost vzorca je $N = 166$, sestavlja ga 51,8 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja in 48,2 odstotka strokovnjakov iz javnega sektorja. Po sektorju dejavnosti se 30,1 odstotka anketirancev uvršča med nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo, 17,5 odstotka v sektor destinacije in LTO, 16,3 odstotka med turistične organizatorje in agencije, 9,6 odstotka v sektor svetovanje, raziskave in mediji, 9 odstotkov v sektor transporta ter 6 odstotkov med vladne organe, 11,4 odstotka anketirancev pa prihaja iz drugih podjetij. Sektorji svetovanje, raziskave in mediji, transport, vladni organi in druga podjetja zaradi majhnosti vzorca niso reprezentativni, v poročilu so označeni z (*). Dodatno so bili anketirani tudi managerji podjetij, katerih primarna dejavnost ni turizem. Velikost vzorca je $N = 22$. Pri tem smo vzorčili z liste anketirancev, ki je v letu 2007

ocenjevala konkurenčnost Slovenije kot turistične destinacije za Svetovni gospodarski forum (WEF²) (WEF, 2007a; WEF, 2007b).

Razlogi za izračunavanje slovenskega Indeksa turističnega zaupanja

- Meri zaupanje v razvoj slovenskega turizma.
- Ocenjuje turistične razvojne dosežke.
- Standardizira primerjave s svetovnimi regijami.
- Omogoča primerjavo pričakovanih in doseženih rezultatov v turizmu.
- Meri prihodnje in pretekle učinke dogodkov na slovenski turizem (npr. učinek slovenskega predsedovanja EU).
- Omogoča pravilno in hitro odzivanje podjetij in organizacij na zaznane spremembe v okolju.
- Je osnova za primerjalno analiziranje dosežkov slovenskega turizma.
- Dviguje podobo turizma v očeh slovenske javnosti.

Glavni dejavnik upada turističnega povpraševanja je po mnenju panela turističnih strokovnjakov gospodarska kriza, ki se kaže v manjšem številu zgodnjih rezervacij in krajšanju dolžine potovanj. Glavni protidejavniki pa so prilagojena turistična ponudba, izboljšana promocija, novi proizvodi, novi trgi in povečano število domačih gostov.

Gospodarska kriza je bila po mnenju panela turističnih strokovnjakov najpomembnejši dejavnik, ki je negativno vplival na razvoj v obdobju januar–april 2009. Panel omenja manjše število zgodnjih rezervacij in nižanje cen (možnost nastanka cenovnih vojn). Opazno je povečanje konkurenčnosti na turističnem trgu. Značilne so kasnejše rezervacije in krajšanje dolžine potovanj (manjše število turističnih prenočitev). Zaznan je bil upad kongresnega turizma in števila poslovnih potovanj. Problem predstavljajo tudi odpovedi organiziranih skupinskih potovanj. Panel opozarja na zmanjšano povpraševanje na nekaterih ključnih trgih in na upad mestnega turizma, ki je precej bolj odvisen od tujih turistov. Nekateri opozarjajo tudi na negativni vpliv političnih razmer in vinjet.

V preteklem obdobju januar–april 2009 so kot pozitivni dejavniki omenjeni dobra promocija, udeležba na mednarodnih sejmih, neposredno

² WEF - World Economic Forum.

trženje, dobre vremenske razmere, novi proizvodi, wellneški in zdraviliški turizem, športne in kulturne prireditve, ogledi znamenitosti, vino in kulinarika ter pohodništvo. Nekateri omenjajo povečanje števila krajših počitnic in dnevnih gostov. Panel opaža zmanjšanje števila tujih gostov, ki pa so jih nadomestili domači gosti (kar je skladno z napovedmi UNWTO-ja in podatki SURS-a).

V obdobju maj–avgust 2009 panel turističnih strokovnjakov omenja vstop v visoko sezono, ki bo ublažil vplive krize. Panel poudarja odločilni pomen razmerja cena/kakovost.

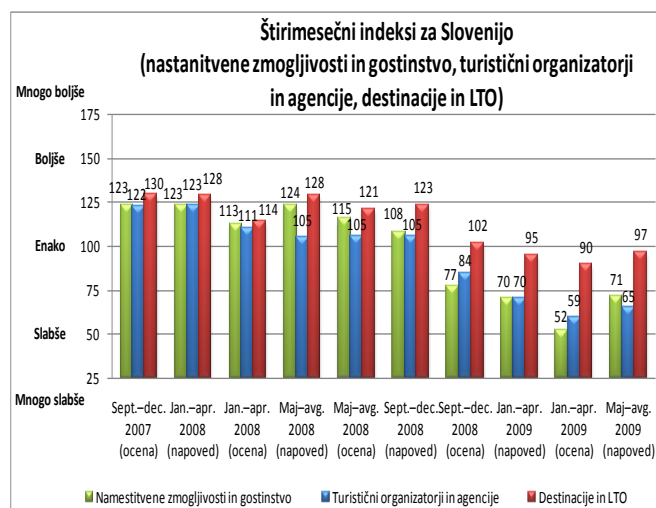
Panel pričakuje nadaljnje povečevanje konkurenčnosti med podjetji, pozne rezervacije poletnih počitnic, manjšanje števila nočitev, manjšanje števila tujih gostov (manjšanje povpraševanja na nekaterih ključnih trgih in na avio-destinacijah) in padec turističnih izdatkov (izbira cenejših storitev). Zaradi visoke dohodkovne elastičnosti je predvidena manjša potrošnja luksuznih dobrin. Nekateri člani panela opozarjajo na slabe politične razmere in na pomanjkanje strukturiranega razvoja destinacij.

Pozitivni dejavniki, ki bodo vplivali na turistično povpraševanje v obdobju maj–avgust 2009, so pospeševanje razvoja turizma in promocija, razvoj novih, bolj kakovostnih produktov, novi trgi, wellness, športne aktivnosti (posebej pohodništvo), ogledi znamenitosti ter organizacija športnih in kulturnih prireditev. Pozitivno bodo na razvoj turističnega poslovanja vplivali inovativni trženjski prijemi, ugodne ponudbe, povečano število domačih gostov, povečanje števila kratkih potovanj in enodnevnih obiskovalcev. Panel opozarja na potrebo po fleksibilnosti ponudnikov in dinamični ponudbi, saj se bodo turisti odločali v zadnjem hipu.

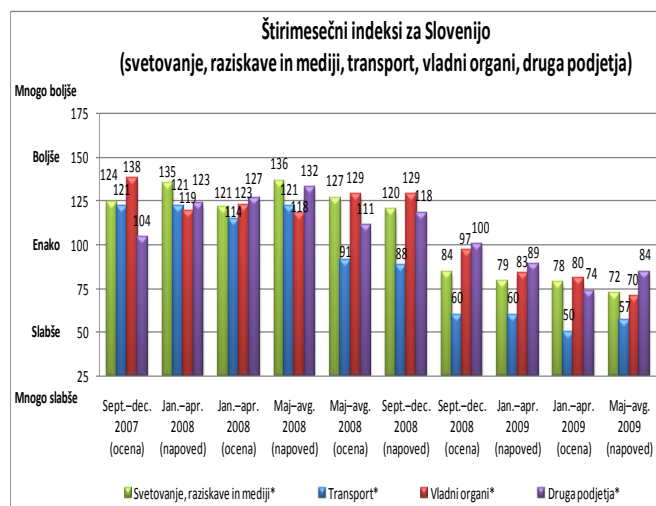
Ocene turističnega poslovanja za obdobje januar–april 2009 pod pričakovanji v vseh sektorjih dejavnosti, napovedi za prihodnje obdobje maj–avgust 2009 precej različne.

Pričakovanja za obdobje januar–april 2009 iz četrtega kroga anketiranja v nobenem sektorju niso bila izpolnjena. Ocene preteklega obdobja januar–april 2009 v petem krogu anketiranja so nižja kot pričakovanja v vseh sektorjih, napovedi za prihodnje obdobje maj–avgust 2009 pa so še nižje v sektorjih svetovanje, raziskave in mediji ter vladni organi, v

ostalih sektorjih so napovedi za prihodnje obdobje višje kot ocene preteklega obdobja. V sektorjih nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo ter turistični operaterji in agencije je ocena obdobja januar–april 2009 (52, 59) precej nižja od napovedi v četrtem krogu anketiranja (70, 70), napovedi za prihodnje obdobje maj–avgust 2009 (71, 65) pa so približno izenačene z napovedmi iz četrtega kroga anketiranja. Zanimiva je sorazmerno visoka ocena obdobja januar–april 2009 s strani sektorja destinacije in LTO (90), ki le malo odstopa od napovedi (95). Tudi napoved za prihodnje obdobje maj–avgust 2009 je s strani sektorja destinacije in LTO najvišja (97). Ta sektor se je po pojavu krize izkazal za pozitivno naravnane. V četrtem in petem krogu je pri ocenah preteklega poslovanja moč zaznati močan padec v zaupanju prav v vseh sektorjih dejavnosti. Napovedi turističnega poslovanja v četrtem in petem krogu anketiranja pa so precej izenačene.

Vir: ITEF, 2009.

Vir: ITEF, 2009.

* Podatki niso reprezentativni zaradi majhnega vzorca.

Viri

ITEF (2008). Baza ITZ 2008. Inštitut za turizem, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani: Ljubljana.

ITEF (2009). Baza ITZ 2009. Inštitut za turizem, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani: Ljubljana.

SURS (2009). Nastanitvena statistika po občinah. SI-Stat podatkovni portal. Najdeno 30. junija 2009 na spletnem naslovu

http://www.stat.si/pxweb/Database/Ekonomsko/21_gostinstvo_turizem/01_21181_nastanitev_obcine/01_21181_nastanitev_obcine.asp

UNWTO (2009). World Tourism Barometer. Vol. 7, No. 2. United Nations World Tourism Organisation: Madrid.

WEF (2007a): The Travel & Tourism Competitiveness Report 2007. Furthering the Process of Economic Development. Geneva: World Economic Forum.

WEF (2007b): The Travel & Tourism Competitiveness Report 2007. Country/Economy Profiles and Data presentation. Geneva: World Economic Forum.

HAS TOURISM CONFIDENCE INDEX FOR SLOVENIA REACHED BOTTOM?

Confidence in the development of Slovenian tourism has decreased in almost all sectors of Slovenian tourism. The prospects are still recession oriented and are below 100, which indicates normal operation. However, it is possible to identify the first signs of optimism, as the prospects for the next four months are higher than the evaluation for the past four months (difference of 9 points ITZ), and are nearly evened out with the prospects in the fourth round of the survey (difference of 3 points ITZ).

Repeated negative deviations between prospects and subsequent evaluation of tourism business may indicate that Slovenian tourism managers are not pessimistic enough when making forecasts. Their evaluation of actual results for the previous period is lower than their prospects. A comparative analysis with the evaluation made by UNWTO panel of tourism experts for the world and for Europe also shows more pessimistic results for Europe and the world.

However, statistical data for the period January–April 2009/08 justify differences in optimism/pessimism. In Slovenia, arrivals of tourists decreased by 5 percent compared to the same period of the previous year, nights spent fell by 4 percent. The decline in tourist traffic is mainly due to decline in arrivals and overnight stays of foreign tourists (9.5 and 9.8 percent). Arrivals and overnight stays of domestic tourists are showing growth (1.2 and 2.7 percent) (SURS, 2009).

International tourism on the world level declined by 8% between January and April 2009 compared to the same period of the previous year, which is 3 percentage points more than Slovenian tourism (domestic and foreign). Destinations worldwide recorded a total of 247 million international tourist arrivals in those four months, down from 269 million in 2008. Given the changes in the outlook UNWTO has revised its forecast for the full year 2009. Taking account of the results for the first four months of the year and the current market conditions, international tourism is now forecast to decrease by between -6% and -4% in 2009, as the pace of decline is expected to ease during the remainder of 2009. In Europe (-10%), the impact was high as the majority of source markets have struggled with recession since the end of 2008. Moreover, outbound tourism of the second largest market (UK) has endured the depreciation of the pound sterling (UNWTO, 2009).

Factors that currently influence in the direction of decline of tourism demand are generally known. The question is why Slovenia recorded a smaller decline than other destinations in Europe.

The United Nations World Tourism Organization (UNWTO) Tourism Confidence Index survey has been conducted since 2003 in order to keep track of the tourism sector's actual performance and perceived short-term prospects at the global and regional levels. In 2007, the Institute for Tourism of the Economics Faculty (ITEF) of the University of Ljubljana in cooperation with Slovenian Tourist Board (STB) applied the same methodology to calculate the Tourism Confidence Index for Slovenia. Fifth round of the survey encompassed 166 Slovenian experts from the tourism sector and 22 experts, who graded Slovenia in terms of competitiveness as a tourist

destination for the World Economic Forum (WEF). These experts are for the first time more negative in their evaluation of the period January–April 2009 (61) than the panel of Slovenian tourism experts (66) but again have higher expectations for the period May–August 2009 (82) than the panel of Slovenian tourism experts (75).

Panel of Slovenian tourism experts encompasses members from public and private sector. Members of public sector tend to have higher prospects for the upcoming period and evaluate previous period better than members of private sector. This is true for both Slovenian and UNWTO confidence index. The evaluation of the period January–April 2009 by the members of public sector in Slovenia is much higher (79) than private sectors' evaluation (54). The prospects for the period May–August 2009 are also higher in public sector (83, 67).

Mihalič, T., Kuščer, K. (2009): INDEKS TURISTIČNEGA ZAUPANJA 2009-2. Ekonomski rezultati in priložnosti slovenskega turizma.

Izdal: Inštitut za turizem, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani

Naročnik: Slovenska turistična organizacija

Oblikovanje naslovnice: Anže Furlan

Lektorica: Irena Sotlar

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

338.48(497.4)(0.034.2)

MIHALIČ, Tanja

Indeks turističnega zaupanja 2009 - 2 [Elektronski vir] : ekonomski rezultati in priložnosti slovenskega turizma / Tanja Mihalič, Kir Kuščer. - El. knjiga. - Ljubljana : Ekonomska fakulteta, Inštitut za turizem, 2009

Način dostopa (URL): http://www.slovenia.info/?ps_indeks_turisticnega_zaupanja=0&lng=1

ISBN 978-961-240-155-9

1. Kuščer, Kir

246606336

Vse pravice pridržane. Nobenega dela gradiva se ne sme reproducirati ali kopirati v kakršni koli obliki: grafično, elektronsko ali mehanično, kar vključuje (ne da bi bilo omejeno na) fotokopiranje, snemanje, skeniranje, tipkanje ali katere koli druge oblike reproduciranja vsebine brez pisnega dovoljenja avtorja ali druge pravne ali fizične osebe, na katero bi avtor prenesel materialne avtorske pravice.